

Metody volby cílů pro zbraně hromadného ničení a jejich rozbor k nejvhodnějšímu použití zbraní hromadného ničení

Plukovník Emil Šrank

Autor v článku rozebírá nejdůležitějšího činitele — průzkum, který ovlivňuje volbu cílů pro hospodárné využití zbraní hromadného ničení. Zabývá se činiteli, které ovlivňují použití ZHN na velké a velmi důležité cíle na území nepřítel.

Vzhledem ke značnému množství činitelů, často i protichůdných, nelze dát přesný a jednoznačný návod na postup při nejracionalnější volbě cílů pro zbraně hromadného ničení. Je však možné najít, ve většině případů dostatek rozhodujících činitelů opravňujících použití těchto zbraní na důležité cíle, zejména v těch případech, když toho vyžaduje situace při plnění úkolů vojsky přímo na bojišti nebo při ochraně přesunů vojsk, hromadění zásob a přípravách v týlu.

Mezi **nejdůležitější činitele**, ovlivňující volbu cílů pro racionální využití zbraní hromadného ničení v rámci svazu patří průzkum.

Velení vševojskové armády se snaží získat hodnověrné zprávy o zbraních hromadného ničení nepřítele na bojišti (v týlu) a dostatečnou přesnost v určení míst a času jejich bojové sestavy, zejména raketových jednotek, oddílů (baterií) atomových kanónů, dělostřeleckých, minometných a raketometných jednotek, vhodných pro použití chemické munice, bojových radioaktivních látek, popřípadě také biologických látek. Vyhodnocení zpráv o rozmístění nepřátelských skladů a dílen, přesné určení místa, kapacity a skutečného obsahu zejména muničních skladů a skladů na pohonné hmoty. Údaje o nepřátelských zálohách v hodnotě útvaru (skupení) a větší; vhodné uskupení důležitých cílů v bližší hloubce nepřátelské obrany (dělostřelecké baterie, radiotechnická zařízení, zálohy, místa velení a spojovací uzly, menší sklady atd.); důležité uzly odporu v jednotlivých obranných postaveních i mezi nimi, zvláště silně vybudované a obsazené.

Velení fronty usiluje především o zprávy o zbraních hromadného ničení, prozkoumání letišť, vhodných ploch pro polní letiště, vyhodnocení zpráv o jejich zařízeních

a o jejich obsazení útvary (svazky) nepřátelského letectva; o znalost přesných údajů o rozmístění zásobovacích potrubí (naftovodů, kanálů pro dopravu munice atd.) z týlu k frontě, předně o jejich rozvodních (sběrných) místech o důležitých čerpacích (kontrolních) zařízeních.

Snaží se získat přehled o komunikačních uzlech a jejich význam pro danou operační situaci, jakož i potřebné údaje o místech velení a spojovacích uzlech nepřátelských svazů (svazků). Potřebná je znalost takticko-operační situace svazů a svazků na obou stranách a jejich předpokládaná (plánovaná) činnost.

Kromě toho hlavní (spojenecké) velení bere v úvahu činitele ovlivňující použití zbraní hromadného ničení na velké a velmi důležité cíle na území nepřítel (důležitá politická, ekonomická centra, velké komunikační uzly, vodní přehrady, odpalovací základny, radiolokační, radionavigační a jiná zařízení). Velmi důležité cíle tohoto druhu jsou závody vojenského průmyslu a odvětví s ním bezprostředně spojených, zejména doly na horniny a prvky atomových výbušin (uranové, thoriové), atomové elektrárny (pece) a továrny na výrobu součástek raketové techniky. Většinu těchto cílů (zařízení) bude třeba zničit nebo podstatně ochromit hned v počátečním období války, aspoň na území kontinentů hlavního válčiče a podle možnosti také na území kontinentů hlavních zásobárny.

Za podstatné součásti rozboru cílů pro zbraně hromadného ničení v rámci vševojskové armády je třeba považovat shrnutí cílů, jejich vyhodnocení podle důležitosti a charakteristických rysů, jejich rozřazení podle významu a naléhavosti ve vztahu k palebnému zásahu v dané situaci. Ze základních rysů rozboru cílů pro zbraně hromadného ničení vystupuje do popředí ne-

přetřžitost rozboru a přesnost určení těchto cílů. Velký význam pro rozbor cílů má také systematický postup při jejich zjišťování (určování) jednotlivými druhy průzkumu se zřetelem na operační sestavu nepřátelských svazů (svazků) a na způsobů bojové (operační) činnosti těchto cílů.

Podmínky soudobého vedení války za cistoustranného používání zbraní hromadného ničení nedovolí ve většině případů napřed shrnout podstatnou část cílů (v průběhu několika týdnů nebo dokonce měsíců) provést rozbor cílů, stanovit příslušné množství prostředků pro umlčení a ničení (shromáždit odpovídající množství dělostřelecké a letectva), jak tomu bývalo ve druhé světové válce před zahájením důležitých operací. Již v průběhu minulé války se stávalo pravidlem, že důležité palebné prostředky měnily často bojovou sestavu a proto bylo třeba zahajovat na ně palbu, jakmile byly zjištěny nebo jejich postavení dostatečně přesně určeno. Na příklad jednotky reaktivního dělostřeleckého vypálily z palebných postavení 1—2 salvy a ihned zaujímaly vyčkávací postavení nebo jiná palebná postavení.

Soudobé podmínky vedení války kladou na průzkumné orgány, zejména na náčelníky průzkumu svazků a svazů, daleko větší požadavky, a to na jejich kvalifikovanost a umění organizovat průzkum velmi promyšleně. Současně se sběrem zpráv bude nutno provádět rozbor a vyhodnocení cílů. Dále bude třeba stanovit předem pořadí důležitosti cílů a stupeň náležitosti pro palebný zásah na tyto cíle.

Celkové pořadí důležitosti cílů ve většině případů bude možné stanovit poměrně snadno předem v dané takticko-operační situaci, jelikož při tom přihlížíme v první řadě k hlavním (atomovým) palebným prostředkům nepřítele, jež mohou nejvíce ohrozit činnost našich vojsk a práci týlu. V druhé řadě jsou to vojska nepřítele, dále místa velení nepřátelských svazků a svazů, sklady munice, pohonných hmot a nakonec ostatní zařízení.

Provede-li se podrobněji rozbor jednotlivých cílů a technických možností palebných prostředků, vyplynou nám často protichůdní činitele ovlivňující volbu těchto cílů pro zbraně hromadného ničení. Vliv takticko-operační situace, povětrnostní podmínky a zámysl (plán) velitele svazu bude rozhodující pro použití zbraně hromadného ničení na důležitý cíl.

Důkladnější rozbor prvků bojových sestav nepřátelských zbraní hromadného ničení (jako cílů) přivede nás k více reálným

závěrům, na kterou část sestavy bude vhodné použít s naší strany atomových zbraní. Základní prvky bojových sestav atomových zbraní nepřátelských svazků je možno očekávat průměrně v páscech 10 až 40 km a 60—80 km od čelních prvků bojové sestavy. Budou to palebná postavení atomových kanónů, odpalovací zařízení raket, montážní dílny a zásoby munice atomových náloží. Nepřátelské zbraně hromadného ničení tvoří podstatnou část cílů, na které je třeba v první řadě používat úderů vlastních atomových zbraní.

Rozebereme-li základní prvky bojové sestavy atomových kanónových a dělostřeleckých raketových jednotek (pozorovatelné, palebná postavení, montážní dílny a zásoby atomových náloží), dospějeme k závěru, že nejuhodnějším prvkem (cílem) pro naše atomové zbraně jsou montážní dílny a zásoby atomových náloží. Vyřazením pozorovatelné není možné za dnešních podmínek považovat palebnou jednotku těchto zbraní za vyřazenou z boje. Palebná postavení atomových jednotek nepřítel volí tak, aby nemohla být zničena jedním výbuchem atomové střely celá baterie nebo oddíl. Zničíme-li montážní dílny nebo zásoby atomových náloží, znemožníme tím nepříteli použití zbraně hromadného ničení. Toto je ovšem jen jedna stránka věci.

Z druhé stránky bude třeba rozebrat další podmínky pro volbu cílů, zejména hodnověrnost a přesnost určení cíle, možnost použití jiných palebných prostředků a celkovou situaci.

Průzkumné orgány nebudou mít vždy vyhodnocenou celou bojovou sestavu jednotek nepřátelských zbraní hromadného ničení, přesnost v určení jednotlivých prvků může být různá a podmínky pro ničení jinými zbraněmi mohou být příznivé i nepříznivé (možnost či nemožnost pozorování nebo opravování palby). K tomu bude třeba ještě vzít v úvahu takticko-operační situaci vlastní a množství munice (normální i atomové), technické možnosti zbraní, které je možno na tyto úkoly použít, jakož i možnost klamání ze strany nepřítele.

Podobnou a ještě více složitou situaci je možné očekávat při rozboru prvků bojové sestavy nepřátelských jednotek a útvarů raketového dělostřeleckého řízeními střelami. U tohoto druhu zbraní hromadného ničení bude rozbor ztížen tím, že je nepřítel rozmístuje na značnou vzdálenost (několik desítek kilometrů) od předního okraje pěchoty a tanků. Velký

dostřel těchto zbraní (několik set až 1000 km) dává možnost jejich rozmístění stranou důležitých operačních směrů, čímž je do značné míry ztížen jejich průzkum i rozbor. Na určení těchto cílů se bude nutně podílet více druhů průzkumu několika svazů v další hloubce pásma činnosti nepřítele a na šířce převyšující úsek průlomu nebo vhodnou část operačního směru o mnoho desítek km (80—120 i více km).

Raketové dělostřelectvo s řízenými střelami představuje těžký materiál vázaný na pevné komunikace (cesty s tvrdým podkladem, železnice). Sledování a rozbor těchto cílů bude vyžadovat dokonalou dělbu práce a součinnost mezi průzkumnými orgány sledujícími pohyb nepřítele po důležitých komunikacích a průzkumnými skupinami v hloubce pásma činnosti nepřítele, jež sledují pohyb a zaujetí bojové sestavy nepřátelského raketového a atomového dělostřelectva, popřípadě bližších letišť. Pro úplnost rozboru bude třeba vzít v úvahu výsledky průzkumných leteckých jednotek, zejména pořízení snímků daného prostoru (nejlépe srovnat snímky pořízené před zaujetím sestavy a při zaujímání sestavy raketovým dělostřelectvem nepřítele).

Nepřátelské raketové dělostřelecké jednotky (útvary) s řízenými střelami mívají při zaujetí bojové sestavy čtyři až pět citlivých míst: montážní dílny s kontrolním zařízením pro elektrický systém střel a adjustování stabilisátorů střel, vložení trysek, plnicí zařízení na pohonné kapaliny, montáž ostrých hlavic a zásoba střel, odpalovací zařízení a naváděcí (řídící) zařízení. Vyřazením kteréhokoli prvku, není možné raketu odpálit nebo navést na požadovanou dráhu letu.

K vyřazení z boje nepřátelského raketového dělostřelectva je možno použít leteckých jednotek a vlastního raketového dělostřelectva. Použití výsadkových jednotek nebo diversních skupin bude velmi obtížné, jelikož nepřítel organizuje silnou bezprostřední obranu těchto zbraní.

Použití leteckých jednotek má tu výhodu, že nepotřebuje mít přesných souřadnic nepřátelských raketových jednotek nebo prvků jejich bojové sestavy. Potřebuje však dobré podmínky viditelnosti a také před zásahem cíle mít umlčen systém nepřátelské protivzdušné obrany v blízkosti cíle. Rovněž silnější vítr, zejména nárazový v prostoru cíle, není vitaným činitelem pro přesnost zásahu.

Použití vlastních raketových jednotek s malým rozptylem vyžaduje poměrně přes-

ných nebo aspoň přibližných souřadnic cíle (chyby nesmějí přesahovat asi polovinu poleměru ničivého účinku atomové střely odpovídající kilotonáže), nezávisí na podmínkách viditelnosti a nevyžaduje jiných opatření. Pověrnostní vlivy na let rakety lze do značné míry předem vyloučit.

Jednotky nepřátelského atomového a raketového dělostřelectva a také letectva, jako nejnebezpečnějších zbraní (cílů), je třeba vyřazovat, podle možnosti ničit, za všech okolností (na přesunech, při odpočinku, ve vyčkávacích postaveních, při zaujímání bojové sestavy nebo její změně, na letištích atd.), jsou-li k tomu dány základní podmínky. Je nutno si uvědomit skutečnost, že průzkumné orgány v hloubce pásma nepřátelské činnosti nasazují své životy, osádky jednotek průzkumného letectva jsou vystavovány nebezpečí sestřelení, celý aparát kvalifikovaných průzkumných orgánů štábů vynakládá velké úsilí při rozboru rozhodujících zbraní (cílů) nepřítele na bojišti.

Z uvedených skutečností i možností je zřejmé, že velitel svazu bude v soudobých podmínkách vedení války postaven často do velmi obtížné situace rozhodovat, zda použít atomové munice bude hospodárné. Často bude třeba provést doplňkový průzkum těchto cílů a jejich rozbor ve velmi omezené lhůtě. Rovněž vojenskoekonomickou stránku při používání různých druhů zbraní a munice nelze na velitelském stupni svazu zanedbávat.

Je samozřejmé, že velitel svazu se bude při rozhodování opírat o názory a důvody vedoucích funkcionářů svazu. Rozhodující podíl na správném rozhodnutí velitele svazu v otázkách boje s atomovými a raketovými zbraněmi nepřítele bude mít náčelník průzkumu, velitel dělostřelectva a velitel (představitel) letectva. Bez hlubokého rozboru těchto velmi důležitých cílů v soudobém vedení války uvedenými funkcionáři a jejich štáby, bez reálného zvážení všech technických a palebných možností raket a všech palebných prostředků, včetně dělostřelectva a letectva, není možné vést úspěšný boj s nepřátelskými atomovými a raketovými zbraněmi.

Zdá se být velmi pochybný názor nahradit uvedené funkcionáře a jejich štáby ve svazu oddělením (skupinou nebo dokonce jednotlivcem) zbraní hromadného ničení. Není myslitelné, aby rozsah uvedených prací toto oddělení zvládlo a rovněž není možné, aby náčelník tohoto oddělení (skupiny) nesl plnou odpovědnost za průzkumnou i palebnou stránku splnění tak důležitých úkolů. K tomu ještě není brána

v úvahu materiálně technická, zásobovací stránka věci a výcvik u příslušných specializací.

V soudobých podmínkách vedení války na jednom nebo i několika kontinentech nebudou moci válčící strany počítat s dlouhodobým používáním všech letišť vybudovaných v míru. O vyřazení z provozu důležitých letišť nepříteli se postará hlavní (spojenecké) velení pravděpodobně v počátečním období války, jelikož v tomto období je největší pravděpodobnost obsazení letišť útvarů (svazky), nahromadění materiálu, popřípadě vojsk k přepravě.

Kromě trvalých letišť je nutno počítat se značným množstvím **polních letišť** jako cílů na straně nepřítelů. Průzkum, rozbor a palebný zásah na tyto cíle provádí zpravidla letectvo. Je-li třeba zásahu raketového dělostřelectva, bude nevhodnější dohovor mezi velitelem letectva, velitelem svazu a příslušným velitelem dělostřelectva. Druh, množství munice a z toho vyplývající počet odpalovacích zařízení bude záviset na množství a rozboru objektů (cílů) a také na požadovaném účinku palby. Při dohovoru je důležité stanovit nevhodnější dobu pro palebný zásah.

Význam **ničení skladů**, především muničních skladů pohonných hmot, v soudobých podmínkách motorizace a mechanizace značně vzrůstá. Za ničením těchto cílů je třeba vidět skutečnost, že bez doplňování munice a pohonných hmot nelze vést boj ve svazcích v průběhu delší doby. Rozhodnutí vševojskových velitelů je podstatně tímto potřebami ovlivněno, a ještě navíc, práce mnoha stovek a tisíců lidí nepřátelského zázemí (týlu) se stává pro válečné účely zbytečnou. Přitom doprava munice a pohonných hmot ze zámoří velmi prodrazuje ekonomické náklady na válku a navíc poskytuje možnost zničení dopravních prostředků dříve než zásilky dopraví na frontu.

Při rozboru muničních skladů je třeba předně vyhodnotit rozměry, místa s největší hustotou skládek (kopek) munice — určit jejich souřadnice aspoň přibližně. Je důležité zjistit také druh munice a velitelský stupeň, jemuž sklad patří. Systematické pozorování a rozbor těchto cílů umožňuje do značné míry vyhodnotit zámysl nepřítelů na kratší nebo i delší dobu (několik dnů až týdnů) zejména na základě pohybu vozidel — přísunu munice, odběru, ukládání, maskování, odvodňování, ochranných opatření atd.

Podrobná kritéria, rozboru platí i pro sklady na pohonné hmoty. U těchto cílů přicházejí v úvahu ještě další zvláštnosti,

mezi ně patří rychle smontovatelné cisterny větších rozměrů (na zemi) a cisterny na vozidlech (kolových i pásových) kromě skládek barelů. Sklady na pohonné hmoty lze přemísťovat obvykle rychleji než muniční sklady těchto velitelských stupňů.

Pro nevhodnější palebný zásah zbraněmi hromadného ničení na sklady je důležitá přesnost v určení místa největšího množství skládek (cisteren) na omezeném prostoru a doba nejvíce intenzivní práce ve skladech. Nejúčelnějším druhem munice pro ničení těchto cílů se jeví atomová munice a dělostřelecká munice se zápalnými látkami v těch případech, jsou-li známy aspoň přibližné souřadnice cílů (když chyba v určení nepřevyšuje 100—200 m) a jsou-li cíle na vzdálenostech účinného dostřelu příslušných druhů děl. Na velké vzdálenosti i při menší přesnosti v určení polohy cílů je možné použít raketového dělostřelectva se zápalnou municí nebo kombinace atomové a zápalné munice. Jde-li o naplněné sklady velkých rozměrů (několik km²), je výhodné použít na jejich ničení letectva.

Podobným způsobem lze postupovat při ničení **dílen, sběrných míst** nepojízdných vozidel a **shromáždění** vozidel všech druhů. Zničením dílen a shromážděné techniky znemožníme nepříteli urychlení její opravy a zbavíme ho aspoň dočasně možnosti rychlého manévru.

Zásobovací potrubí (kanály) jsou poměrně novým druhem cílů. Jejich budování na předvídaných válčistištích k důležitým strategicko-operačním směrům si vyžádalo zavedení atomových zbraní a motorizace soudobých armád, zejména obrovská kvanta spotřeby pohonných hmot, utajení a větší bezpečnost dopravy munice všeho druhu na určitých úsecích terénu. Z palebného hlediska je třeba kvalifikovat tyto objekty jako cíle malých rozměrů přesto, že jeden jejich rozměr — délka — tvoří desítky, stovky a někdy až tisíce km. Druhý rozměr — šířka — tvoří však někdy ne celý metr nebo několik metrů a vedení je budováno co nejnepříznivěji z hlediska předpokládaných směrů palby protivníka. K tomu ještě je třeba tyto cíle považovat za nepozorovatelné a málo zranitelné (kromě poměrně malého počtu míst s dostatečně omezenými rozměry na povrchu země).

Na první pohled by se zdálo výhodným poškozovat nebo ničit tyto cíle zvláštními skupinami vysílanými do týlu nepřítelů. K tomu je třeba znát místa zásobovacích potrubí (kanálů) v terénu nebo znát (mít) jejich přesné plány (rysy), popřípadě odstranit strážní orgány nebo znemožnit je-

jich činnost. Tato práce je spojena vždy s rizikem a nezaručuje kladný výsledek ve všech případech; proto je třeba počítat s dalšími prostředky na tyto cíle.

Rozbor zásobovacích potrubí kanálů) bude třeba zaměřit na vyhodnocení přesné polohy nejcitlivějších míst těchto objektů, především na sběrná, rozvodná a kontrolní místa, dále na čerpací nebo jiná strojní zařízení vystupující na povrch země a na hloubku uloženého potrubí (kanálu) pod povrchem země. Je žádoucí znát také doplňující údaje, zejména druh půdy, pokrytost terénu citlivých míst, blízké objekty a jejich vnější charakteristické příznaky, množství materiálu přecházejícího místem aj.

Vyřazení určitého úseku potrubí (kanálu) z provozu bude vyžadovat přímého zásahu střely (rakety, pumy) velké ráže do citlivého místa vedení nebo do jeho bezprostřední blízkosti (menší než je poloměr zóny rozrušení příslušné střely) a určitého množství střel se zápalným účinkem. Nejúčinnějším prostředkem se jeví atomová munice s pozemním nebo podzemním výbuchem; ta má dostatečný rozrušující účinek, současně působí požár materiálu a zanechává v prostoru vysokou radioaktivitu, takže oprava vedení bude znemožněna na delší dobu.

Vyžaduje-li situace vyřadit z provozu větší část potrubí (kanálu) několik desítek nebo stovek km, je nutno podle možnosti v krátké době vyřadit několik citlivých míst vedení kombinovanou palbou raketového dělostřelectva a letectva. Při tom je možné použít kombinace trhavé, zápalné a atomové munice. K ničení tak důležitých cílů je třeba vybrat vhodné povětrnostní podmínky a též podmínky vhodné pro kontrolu účinku munice na cíle (letecké fotografování, výsledky přímého pozorování průzkumných skupin v krátké době po účinku, reagování nepřítel atd.).

Komunikační uzly (silniční, železniční, vodní aj.) v hloubce bojové sestavy nepřítel le jsou vhodnými objekty pro zbraně hromadného ničení. Rozbor těchto cílů je třeba zaměřit k vyhodnocení jejich důležitosti pro nepřítel vzhledem k dané situaci a plánu boje (operace) vlastních vojsk. Vážnou otázkou je také pravděpodobná doba, za níž mohou být tyto objekty nepřitelem upraveny a obnoven na nich provoz. Rozbor nemůže opomenout ani možnosti nepřítel využít náhradních komunikací. Komunikační uzly jsou zpravidla cíle velkých rozměrů a proto bude nutno vybrat na nich nejvíce citlivá místa — přesně je určit.

Nejvhodnější dobou pro ničení komunikačních uzlů je období příprav nepřítel k útoku, při provádění manévru zálohami a přípravách k protiútoku. V závislosti na vzdálenosti těchto cílů od vlastních vojsk, jejich charakteristických rysů a situace v jejich nejbližším okolí je možné použít k jejich neutralizaci atomové munice nebo trhavé, chemické a zápalné munice letecké, raketové nebo dělostřelecké. Komunikační uzly ve volném terénu s porostem lze výhodně neutralizovat municí plněnou radioaktivním odpadem. V těch případech je třeba provést zamoření komunikací na větší vzdálenost (několik km) od uzlů (křižovatek), při čemž největší koncentraci vytvořit v bezprostřední blízkosti uzlů nebo míst s omezenou rychlostí vozidel (serpenty, mosty, soutěsky atd.).

Místa velení a spojovací uzly v soudobé válce při dnešní motorizaci a mechanizaci jeví se daleko více pohyblivými cíli, než tomu bylo v minulé válce. Důležitost míst velení nepřátelských svazků a svazů ve vedení války zvlášť stoupla, jelikož tyto stupně velení disponují zbraněmi hromadného ničení. Nebude snad nikterak přehnané požadavek, aby tento druh cílů byl podle důležitosti zařazen hned za zbraně hromadného ničení a platily pro ničení tytéž zásady jako u zbraní hromadného ničení.

Spojovací a zejména rádiová technika nutně prozrazuje přítomnost spojovacích uzlů a blízkost míst velení. Není příliš obtížné tyto cíle určit s dostatečnou přesností. Začne-li však nepřítel používat „stěhovací (kočovné)“ taktiky (k tomu ho situace jistě brzy donutí), budou naše průzkumné orgány postaveny před (podobné problémy, jako orgány dělostřeleckého průzkumu při rozboru uskupení nepřátelského dělostřelectva, když nepřítel používal „stěhovavých (kočujících)“ baterií (čet, děl).

Zálohy nepřátelských svazků a svazů jsou důležitými cíli pro zbraně hromadného ničení a raketové dělostřelectvo. Bez záloh nemůže nepřítel vést úspěšné boj (operaci). Za nejvíce efektivní použití našich zbraní na nepřátelské zálohy je možno považovat, jsou-li údery provedeny dříve, než se nepřátelské zálohy dostanou do styku s našimi vojsky a neohroží-li tak naše údery vlastní vojska; toho lze nejlépe dosáhnout ničením nepřátelských záloh v prostorech soustředění, na shromaždištích (živé síly, bojové techniky), v místech odpočinku a při rozvíjení před jejich zasazením do boje. Je ovšem samozřejmé, že si nikdo nemůže

dovolit ničit rozptýlené zálohy na plochách stovek, popřípadě tisíců km².

Rozbor těchto cílů bude nutno zaměřit na určení omezených ploch s největší hustotou a hodnotou nepřátelských záloh v prostorech „soustředění“, na citlivá místa pravděpodobných os jejich přesunů a míst rozvinování při zasazení do boje. V průběhu pohybu nepřátelských záloh bude třeba sledovat a vyhodnocovat jejich nejnebezpečnější složky pro naše vojska, tj. tanky a dělostřelectvo. Na tyto cíle pak zaměřit palbu zbraní hromadného ničení s cílem zničit podstatnou část důležité bojové techniky a její obsluhy.

Vzhledem k množství a různorodosti bojové techniky a k jejím požadavkům pro nejvhodnější zasazení do boje, není v praxi možné vyhnout se úplně určitému „nakupení“ cílů na omezeném prostoru. Tato skutečnost se projeví zejména na určitých úsecích terénu, méně vhodných při dočasném plnění jednotlivých úkolů různými jednotkami v celkové bojové (operační) činnosti vojsk. Většina takových případů se bude vyskytovat v mezích 2–10 km od čelních prvků nepřátelské bojové sestavy, zejména u jeho palebných jednotek pozemního dělostřelectva, protiletadlového, popřípadě protitankového dělostřelectva (v rájonech, v zálohách) radiotechnických jednotek, záloh, spojovacích uzlů, míst velení (pozorovatelů), prostředků technického průzkumu a jiných cílů.

Pečlivě prováděný rozbor může poměrně snadno vyhodnotit, zda na některé „nakupení“ cílů bude vhodné použít zbraní hromadného ničení, zejména jde-li o cíle velmi škodící bojové činnosti našich vojsk a jejichž ztráta je v dané situaci pro nepřítele značně citelná. V těchto případech bude třeba uvažovat také o ekonomických hodnotách spotřeby munice vlastní, techniky vyražené na straně nepřítele a o tom, zda nebude dostatečným použitím normální munice. Je-li nutné také cíle zničit rychle (dělostřelecká příprava), bude často výhodné použít atomové munice, převážně dělostřelecké s odpovídajícím tritologickým ekvivalentem.

Silně vybudované a obsazené **opěrné body** a **uzly odporu** v jednotlivých nepřátelských obranných postaveních, i mezi nimi, jsou jednou z hlavních překážek vojskům v útoku. V soudobých podmínkách bylo nutné zkrátit dobu trvání dělostřelecké a letecké

přípravy předně proto, aby neměl nepřítel dostatek času připravit atomové zbraně k účinnému použití na rozvinutou útočnou sestavu vojsk před ztečí a aby nemohl zmařit útok. Zkrácení času bylo dosaženo hlavně na úkor potřebné doby na boření a ničení cílů (styků zákopů, pozorovatelů, zakopaných tanků, děl, pevností, krytů atd.); tato doba se pohybovala v průměru mezi 30–50 minutami. Uvedené druhy cílů budou i nadále v obraně nepřítele hrát důležitou úlohu, ale její boření dělostřelectvem je omezeno (pro přímou střelbu z děl, pokud jsou k tomu podmínky) a často úplně vyloučeno.

Důležitým výsledkem rozboru tohoto druhu cílů bude vyhodnocení nejdůležitějších opěrných bodů nepřítele a nejlépe vybudovaných a obsazených uzlů jeho obrany. Při rozboru bude často nutné vzít se do situace nepřítele a z jeho pozice určit pořadí důležitosti jednotlivých opěrných bodů a uzlů. Dále bude nutné určit hodnotu jeho palebného systému. Velký význam má vyhodnocení palebného systému dalších opěrných bodů a jejich vzájemná sladění. Nakonec je třeba určit pořadí podle důležitosti opěrných bodů a uzlů ve sledu jednotlivých postavení (pásem) a v prostorech mezi nimi. Plochy opěrných bodů (uzlů), jakož i důležité cíle v nich, je třeba určit s dostatečně velkou přesností.

Ničení a neutralizace důležitých opěrných bodů (uzlů), zejména na úseku průlomu a na bocích, bude vyžadovat přesnosti a nejmenší možné bezpečnostní vzdálenosti pro vlastní vojska. Z těchto důvodů bude nevhodnější (ze zbraní hromadného ničení) použít atomových střel nebo dělostřelecké chemické munice odpovídající daným povětrnostním a terénním podmínkám a také vhodným podmínkám pro útok vlastních vojsk.

Takticko-operační situace, jakož i **předpokládaná** (plánovaná) činnost svazků (svazů) na obou stranách má velký význam pro správné provádění rozborů a volby cílů pro zbraně hromadného ničení. Znalost organizace nepřátelských vojsk, taktických způsobů používání zbraní a ostatní bojové techniky a znalost skutečného nepřítele před vojsky našich svazků (svazů) potvrzuje nebo vyvrací správnost rozboru cílů, je vhodným signálem pro použití zbraní hromadného ničení nebo jejich setření na důležitější cíle v kritičtějších a nebezpečnějších situacích pro naše vojska.

V závěru je třeba poukázat na skutečnost, že význam hloubkového (agenturního) dělostřeleckého, leteckého, radiotechnického a ženiijního průzkumu stále stoupá. Používání zbraní hromadného ničení neslevuje v mnoha případech z požadavků přesnosti v určování cílů, včasnosti a správnosti jejich rozboru. To ovšem klade další požadavky na zvýšení kvalifikace orgánů všech druhů průzkumu a vedoucích funkcionářů průzkumu vševojskových štábů pak zvlášť.

Na kvalifikovanosti a organizačních schopnostech vedoucích funkcionářů průzkumu, dělostřelectva, letectva a jejich spolupráci závisí do značné míry úspěch v použití zbraní hromadného ničení.

Bez správného rozboru cílů a bez všestranného rozboru palebných možností zbraní hromadného ničení a aspoň hrubého plánu jejich použití na cíle, nemůže velitel svazu odpovědně přikročit k rozhodnutí pro operaci na důležitém směru. Nepřátelské zbraně hromadného ničení bez účinné neutralizace mohou přivést rozhodnutí velitele i operaci vojsk ke zhroucení, jelikož nelze upírat nepříteli možnost soustředit palbu svých zbraní hromadného ničení z velkých šířek a hloubek na bojovou sestavu našich vojsk a vyřadit značnou jejich část z boje.

Nejvýhodnější způsob neutralizace zbraní hromadného ničení nepřítele a jiných důležitých cílů, založený na správných výsledcích rozboru zpráv, je jednou z nejdůležitějších otázek (prvků) při rozhodování vševojskových velitelů a při organizaci soudobé operace.

Автор обсуждает самый основной фактор — разведку, влияющую на выбор целей для экономного использования оружия массового поражения. Он замечает факторы, которые оказывают влияние на применение ОМП на большие и очень важные цели на территории противника.
